

8 BLOKOVÉ PRVKY NA WEBOVEJ STRÁNKE A ICH ŠTÝLOVANIE

V tejto kapitole sa oboznámime s niekoľkými blokovými elementami na (logické) členenie textu a ukážeme si tri dôležité vlastnosti blokových elementov, a to orámovanie, vonkajšie a vnútorné okraje.

8.1 Blokové elementy

V kapitole 2 sme sa naučili, ako môžeme štruktúrovať text pomocou blokových elementov definujúcich nadpisy (<h1>, .., <h6>) a odsek (<p>). V kapitole 6 sme spoznali elementy <section> a <nav>. V tejto časti si predstavíme ďalšie blokové elementy, ktoré nám umožňujú rozčleniť dokument na väčšie či menšie ucelené časti, a to elementy <header>, <footer>, <article>, <aside> a <div>.

Element <header> používame na definovanie hlavičky dokumentu, teda akéhosi úvodného obsahu, resp. obsahu, ktorý sa opakuje v úvode každej stránky webového sídla. Zvyčajne obsahuje jeden alebo viac nadpisov, logo, prípadne nejakú navigáciu. Nemýľme si element <header> s elementom <head>. Element <head> definuje hlavičku po „technickej stránke“, v rámci neho definujeme napr. titulok stránky, či kódovanie (pozri *Kapitolu 1*), uvádza sa **pred** elementom <body>. Elementom <header> definujeme hlavičku obsahovej časti webového dokumentu, teda **je vnorený** v elemente <body>.

Elementom <footer> definujeme päť webového dokumentu. V päte zväčša uvádzame informácie o autoroch a vlastníckych právach, kontaktné informácie prípadne aj s mapami, mapu sídla, odkaz na úvod stránky. Podobne ako hlavička, aj päta zvykne byť spoločná pre všetky stránky webového sídla.

Zoznam všetkých blokových elementov nájdete na https://www.w3schools.com/html/html_blocks.asp.

PRÍKLAD 8.1

Na stránke IT Pizza definujeme elementy <header> a <footer>. Do hlavičky umiestnime hlavný nadpis (h1) a logo stránky (obrázok logo.gif). Do päty zahrnieme všetko od kontaktov na obe prevádzky až po koniec (odkazy na Facebook, Twitter, Google+ a ©).

```
<body>
  <header>
    <h1>IT Pizza</h1>
    
  </header>
  ...
  <footer id="kontakt">
    <h2>Kontakt</h2>
    <h3>Bratislava</h3>
    <address>Mlynská dolina, 842 48 Bratislava<br>
tel. +421 999 123 456<br> email: ba@itpizza.sk </address>
    <h3>Banská Bystrica</h3>
    <address>Tajovského 40, 974 01 Banská Bystrica<br>
tel. +421 999 123 457<br> email: bb@itpizza.sk </address>
    <p>Sledujte nás na
    <a href="https://www.facebook.com/" title="Facebook" ...
```

```

    <a href="https://twitter.com/" title="Twitter" ...
    <a href="https://plus.google.com" title="Google +" ...
  </p>
  <p>&copy; IT akadémia, 2018, Mlynská dolina, 842 48
    Bratislava</p>
</footer>
</body>

```

Element `<nav>` definuje množinu odkazov, ktoré tvoria tzv. (hlavnú) navigáciu stránky. Uvedomte si, že nie všetky odkazy na stránke, musia byť súčasťou navigácie.

Hlavný obsah stránky (zvyčajne medzi hlavičkou a päťou) môžeme ďalej členiť pomocou blokových elementov: `<section>`, `<article>`, `<aside>`. Medzi elementami `<section>` a `<article>` v podstate nie je žiaden rozdiel, obidvoma môžeme označiť nejakú časť dokumentu. My budeme používať `<section>` na definovanie väčších, obsahovo ucelených, častí (napr. kapitoly) a `<article>` na definovanie ich podčastí, menších celkov (napr. podkapitoly). Element `<aside>` sa používa na definovanie vedľajšieho obsahu (poznámka, vysvetlivka, odbočenie, teda niečo, čo nemusí byť priamou súčasťou hlavného obsahu, ale s týmto obsahom nejako súvisí).

ÚLOHA 8.2

Na stránke IT Pizza v časti *Ponuka* použite element `<article>` na definovanie informácií pre každú pizzu, t.j. nahraďte všetky elementy `<li>` v tejto časti elementom `<article>` (pozri ukážku kódu na obrázku 8.1). Nezabudnite zrušiť element `<ul>`, a tiež príslušný štýl pre `<ul>`. Časť stránky o aktuálne prebiehajúcich akciách definujte pomocou elementu `<aside>` (príslušné `<section>` nahraďte `<aside>`).

```

<li><h3>Margherita</h3>paradajková omáčka, syr <sub>1, 7</sub><br>
  <br>
  malá 3,00 &euro;<br>
  veľká 4,50 &euro;
</li>

```



```

<article>
  <h3>Margherita</h3>paradajková omáčka, syr <sub>1, 7</sub><br>
  <br>
  malá 3,00 &euro;<br>
  veľká 4,50 &euro;
</article>

```

Obrázok 8.1 Nahradenie elementu `<li>` elementom `<article>` na stránke IT Pizza.

ODPOVEDZTE

Mali zmeny, ktoré sme spravili na stránke IT Pizza v príklade 8.1 a úlohe 8.2, vplyv na vzhľad stránky?

Okrem už uvedených blokových elementov sa veľmi často pri tvorbe stránok používa element `<div>`. Tento element nemá žiadnu špeciálnu logickú funkciu. Bol pridaný do HTML kvôli

štýlom. Podľa w3schools `div` sa veľmi často používa ako kontajner pre iné HTML elementy v spojení s CSS na definovanie vzhľadu časti webového dokumentu alebo v spojení s JavaScriptom na definovanie nejakého správania. Elementy `<div>` môžeme do seba vnárať do ľubovoľnej hĺbky.

PRÍKLAD 8.3

Na stránke IT Pizza dáme do hlavičky stránky (`<header>`) na pozadie obrázok zo súboru `header-bg.jpg`. Do štýlov pridáme štýl pre `header`.

```
<style>
  ...
  header {
    background-image: url(obrazky/header-bg.jpg);
  }
</style>
```


ÚLOHA 8.4

Na stránke IT Pizza definujte vhodné štýly tak, aby:

- navigácia mala farbu pozadia `#FFE4C4`,
- päta stránky mala farbu pozadia `#FF9900` a farbu textu čiernu,
- element `<aside>` mal text zarovnaný na stred a pozadie farby `#F5F6F7`,
- nadpis `<h1>` nemal žiadne pozadie.

8.2 Rôzne štýly pre rovnaký typ elementu

Štýly, ktoré sme definovali doteraz, sa vždy aplikovali na všetky výskyty elementu, pre ktorý boli zadefinované. Napr. ak sme definovali štýl `h2 {font-family: Verdana}`, nastavili sme tým typ písma pre všetky nadpisy úrovne 2 na stránke. Niekedy by sme však potrebovali mať rôzne štýly pre ten istý druh elementu, napr. jeden štýl pre odkazy v navigácii a iný štýl pre ostatné odkazy.

```
<body>
  <header><h1>Vitamíny</h1></header>

  <section>
    <h1>Vitamíny rozpustné v tukoch</h1>
    <h2>Vitamín A</h2>
    <p>Hlavným zdrojom je plnotučné mlieko, <a href="https://sk.wikipedia.org/wiki/Vajce">vajcia</a> a pečeň.</p>
    <h2>Vitamín D</h2>
    <p>Za normálnych okolností sa vitamín D tvorí v koži pôsobením slnečného žiarenia.</p>
  </section>

  <section>
    <h1>Vitamíny rozpustné vo vode</h1>
    <h2>Vitamín B1 - Tiamín</h2>
    <p>Hlavným zdrojom je droždie, <a href="https://sk.wikipedia.org/wiki/Obilie">obilné klíčky</a> a syr.</p>
    <h2>Vitamín C</h2>
    <p>Jeho hlavným zdrojom sú ovocie a zelenina.</p>
  </section>

  <footer>Zdroj: <a href="https://sk.wikipedia.org/wiki/Vitam%C3%ADn">Wikipédia</a></footer>
</body>
```

Obrázok 8.2 Kód s viacerými výskytmi elementu h1.

PRÍKLAD 8.5

V kóde na *obrázku 8.2* máme tri výskyty elementu `h1`, z toho jeden je v hlavičke. Chceli by sme vizuálne odlíšiť nadpis `h1`, ktorý je v hlavičke od ostatných nadpisov `h1` (teda tých, ktoré nie sú v hlavičke). V editore JSFiddle oštyľujeme stránku s kódom z *obrázku 8.2* (kód nájdete v súbore `08/vitaminy.html`, skopírujte ho do časti HTML). V časti CSS definujeme potrebné štýly tak, aby:

- **všetky nadpisy** úrovne 1 boli písmom `Verdana`,
- **nadpisy úrovne 1**, ktoré sú v hlavičke stránky (element `<header>`) mali pozadie farby `lightgreen` (*obrázok 8.3*).

```
h1 {font-family: Verdana;}
header h1 {
  background-color: lightgreen;
}
```

Vitamíny

Vitamíny rozpustné v tukoch

Obrázok 8.3 Rôzne oštyľované nadpisy `h1`.

Zápisom `header h1` definujeme štýl len pre tie elementy `h1`, ktoré sú vnorené v elemente `<header>` (elementy `h1`, ktoré nie sú v `header`, sa nezmenia). Vlastnosti, ktoré definujeme v štýle `h1`, sa aplikujú na všetky výskyty elementu `h1`, vrátane tých, ktoré sú v hlavičke.

ÚLOHA 8.6

V kóde na *obrázku 8.2* máme tri odkazy (elementy `a`): jeden z nich je v päte (`footer`) a dva v sekciách. Vizuálne rozlíšte odkazy, ktoré sú v päte od odkazov, ktoré sú mimo nej. Odkazy v päte nech sú farby `#990033`, ostatné odkazy nech sú farby `darkblue`.

Ak chceme definovať štýl len pre jeden konkrétny výskyt elementu, môžeme využiť identifikátor elementu.

PRÍKLAD 8.7

V html dokumente z predchádzajúceho príkladu máme dve sekcie, každej sme dali identifikátor. Sekcii s identifikátorom `voda` dáme svetlomodré pozadie (`#CCFFFF`), sekciu s identifikátorom `tuky` svetložlté pozadie (`#FFF5CC`).

```
#voda {
  background-color: #CCFFFF;
}
#tuky {
  background-color: #FFF5CC;
}
```


ÚLOHA 8.8

Na stránke IT Pizza oštýľujte:

- odkazy v navigácii: farba #333333, tučné, nepodčiarknuté a pri nadílení myšou sa farba pozadia zmení na #FF9900,
- ostatné odkazy: farba #CC6600, nepodčiarknuté, pri nadílení myšou sa podčiarknu.

ponuka **fotogaléria** kontakt

Našu pizzu si môžete vychutnať aj v stravovacích zariadeniach [FreeFood](#).
Objednať si môžete cez náš [objednávkový formulár](#) alebo prostredníctvom [Bistro.sk](#).

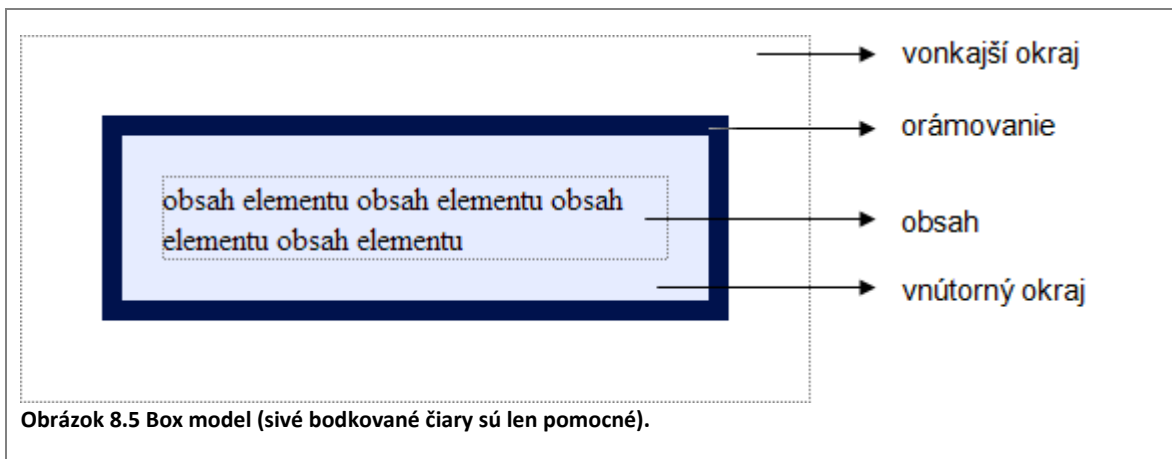
Obrázok 8.4 Odkazy v navigácii (hore) a ostatné odkazy (dolu) na stránke IT Pizza.

Zopakujme si, akými spôsobmi už vieme definovať štýly:

- `p {...}` - tento štýl definuje vlastnosti pre všetky výskyty elementu `p` na stránke,
- `header h1 {...}` - tento štýl definuje vlastnosti pre tie výskyty elementu `h1`, ktoré sú vnorené v elemente `header`,
- `#id {...}` - tento štýl definuje vlastnosti elementu s daným `id`.

8.3 CSS – okraje elementu

Pre každý element sa automaticky generuje tzv. **box**. Box sa skladá z **obsahu**, **vnútorného okraja**, **orámovania** a **vonkajšieho okraja**.

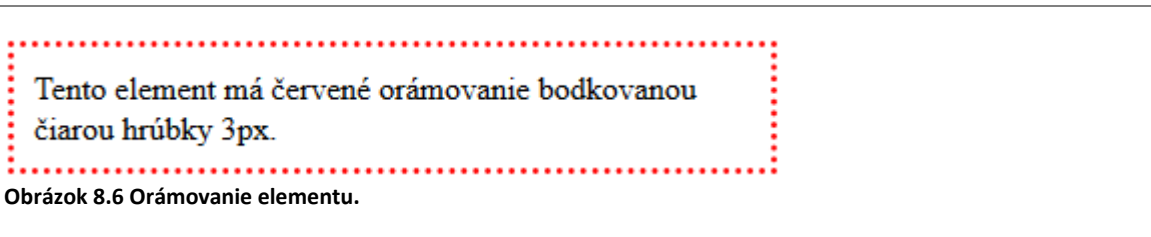
Orámovanie elementu je tmavý rámik na *obrázku 8.5*. Orámovanie nemusí byť vždy viditeľné.

Priestor medzi obsahom elementu a jeho orámovaním nazývame **vnútorný okraj**.

Priestor medzi orámovaním elementu a okolitými elementmi nazývame **vonkajší okraj**. Na obrázku je to vzdialenosť medzi orámovaním elementu (modrý rámik) a bodkovaným rámikom (ľubovoľný element okolo).

Orámovanie

Pomocou vlastností `border-color`, `border-width` a `border-style` môžeme nastaviť farbu, hrúbku a štýl orámovania elementu.

PRÍKLAD 8.9

V editore JSFiddle definujeme v časti HTML jeden odsek (element `<p>`) s ľubovoľným textom (napr. zo súboru `08/vitamin.txt`). Pomocou kaskádových štýlov orámujeme tento odsek modrou súvislou čiarou hrúbky `3px` (obrázok 8.7).

```
p {
  border-width: 3px;
  border-style: solid;
  border-color: #0000FF;
}
```

Vitamín je látka, ktorú prijme organizmus vo veľmi malých množstvách, ale zároveň nevyhnutne potrebuje na svoju existenciu, no nedokáže si ju sám syntetizovať a musí ju teda získavať v potrave.

Obrázok 8.7 Orámovanie elementu.

ZAPAMÄTAJTE SI

Orámovanie elementu sa zobrazí len vtedy, ak sú nastavené farba, hrúbka aj štýl.

Okrem farby, hrúbky a štýlu vieme orámovaniu nastaviť aj mieru zaoblenia rohov. Význam všetkých vlastností orámovania a ich možné hodnoty uvádzame v *tabuľke 8.1*.

Tabuľka 8.1 Vlastnosti orámovania.

vlastnosť	hodnoty	popis, význam
<code>border-color</code>	názov farby alebo RGB farby	definuje farbu orámovania (pre všetky štyri okraje)
<code>border-style</code>	none hidden dotted dashed solid double groove ridge inset outset	definuje štýl orámovania (pre všetky štyri okraje)
<code>border-width</code>	hrúbka orámovania v %, px, em thin medium thick	definuje hrúbku orámovania (pre všetky štyri okraje)
<code>border-radius</code>	polomer zaoblenia v px alebo % (alebo ľubovoľná jednotka)	definuje polomer zaoblenia rohov

ÚLOHA 8.10

V kóde z príkladu 8.9 experimentujte s vlastnosťou `border`:

- nastavte hodnotu `border-width` postupne na `1px`, `5px`, `10px`, `40px`, `1%`, `1em`, `1.5em`,
- vyskúšajte rôzne hodnoty pre `border-style`, napr. `dotted`, `dashed`, `double`, `groove`, `ridge`, `inset`, `outset`,
- zmeňte `border-color`.

Štýl pre element `p` z príkladu 8.9 môžeme definovať aj pomocou združenej vlastnosti `border`.

```
p {  
  border: 3px solid #0000FF;  
}
```

Pri použití združenej vlastnosti musíme hodnoty zadať v poradí: *hrúbka štýl farba* (oddelené medzerou).

V prípade, že použijeme vlastnosť `border`, nastavujeme vlastnosti orámovania na štyroch stranách: *hore*, *vpravo*, *dolu* a *vľavo*. Existujú však aj vlastnosti `border-top`, `border-bottom`, `border-left` a `border-right`. Pomocou týchto vlastností môžeme samostatne definovať farbu, hrúbku a štýl orámovania pre hornú, dolnú, ľavú a pravú stranu elementu.

PRÍKLAD 8.11

Do HTML kódu z príkladu 8.8 doplníme jeden nadpis úrovne 1 a nadpis aj odsek ešte vnoríme do elementu `section` (aktualizovaný HTML kód skopírujeme zo súboru `08/vitamin2.txt`). V CSS nastavíme:

- pre nadpis dolné a horné orámovanie hrúbky `3px`, dvojité, farby `#990000`
- pre `section` tenké sivé súvislé orámovanie na všetkých štyroch stranách s mierne oblými rohmi (pozri obrázok 8.8).

```
h1 {  
  border-bottom: 3px double #990000;  
  border-top: 3px double #990000;  
}  
section {  
  border: thin solid gray;  
  border-radius: 5px;  
}
```

Vitamíny

Vitamín je látka, ktorú prijme organizmus vo veľmi malých množstvách, ale zároveň nevyhnutne, potrebuje na svoju existenciu, no nedokáže si ju sám syntetizovať a musí ju teda získavať v potrave.

Obrázok 8.8 Rôzne typy orámovania elementov.

ÚLOHA 8.12

Na stránke IT Pizza (pozri obrázok 8.9) definujte pomocou štýlov:

- orámovanie okolo časti akcia (elementu `aside`) – orámovanie by malo byť zľava, sprava a zdola, rovnakej farby, ako majú nadpisy `h2` – hrúbku a štýl orámovania si zvolíte,
- orámovanie okolo informácií o každej ponúkanej pizze (t.j. okolo elementu `article`, ktorý je v `section`) – zvolíte tenké súvislé orámovanie sivej farby,
- zmenu farby pozadia bloku informácií o jednej pizze (`article` v `section`) pri nadídení myšou – farba sa zmení na svetlosivú,
- orámovanie okolo obrázkov vo fotogalérii (nie iných!) – vzhľad orámovania si zvolíte.

Quattro Formaggi

paradajková omáčka, 4 druhy syra 1, 7

malá 4,50 €
veľká 6,00 €

Tonno

paradajková omáčka, mozzarella, tuniak, cibuľa 1, 4, 7

malá 4,00 €
veľká 5,50 €

Zoznam alergénov

Akcia

Každý pondelok pri kúpe troch pizz podľa ľubovoľného výberu máte najlacnejšiu z nich zadarmo.

Obrázok 8.9 Orámovanie na stránke IT Pizza (z úlohy 8.12).

Vonkajšie okraje

Vlastnosť `margin` určuje vzdialenosť orámovania elementu od okolitých elementov na stránke vo všetkých smeroch, tzv. vonkajší okraj elementu. V prípade, že element má definovanú farbu pozadia, tak voľný priestor definovaný vlastnosťou `margin` nebude podfarbený touto farbou.

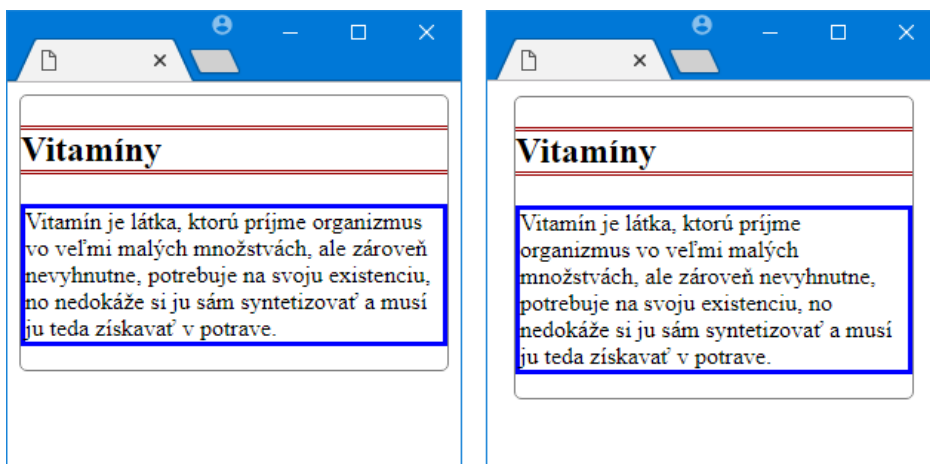
Tento element má vonkajší okraj 30px.

Obrázok 8.10 Orámovanie elementu.

PRÍKLAD 8.13

Elementu `section` z príkladu 8.10 nastavíme vonkajší okraj na `10px`. Rozdiel medzi `section` s nenastaveným vonkajším okrajom a s nastaveným vonkajším okrajom je na obrázku 8.11.

```
section {  
  border: thin solid gray;  
  border-radius: 5px;  
  margin: 10px;  
}
```


Obrázok 8.11 Vľavo bez vonkajšieho okraja, vpravo s vonkajším okrajom 10px pre `section`.

ÚLOHA 8.14

V kóde z príkladu 8.13:

- meňte hodnoty `margin` postupne na `20px`, `30px`, `40px`, `60px`,
- meňte hodnoty `margin` postupne na `10%`, `5%`, `2%`,
- meňte hodnoty `margin` postupne na `1em`, `2em`, `2.5em`,
- vyskúšajte, čo sa stane, ak použijete záporné číslo (napr. `-10px`),
- pridajte `margin` pre element `h1`, skúšajte rôzne hodnoty,
- pridajte `margin` pre element `p`, skúšajte rôzne hodnoty.

Podobne ako pri orámovaní, aj pri vlastnosti `margin` máme možnosť samostatne nastaviť horný, pravý, dolný, či ľavý vonkajší okraj elementu. Môžeme to spraviť pomocou samostatných vlastností: `margin-top`, `margin-right`, `margin-bottom`, `margin-left`.

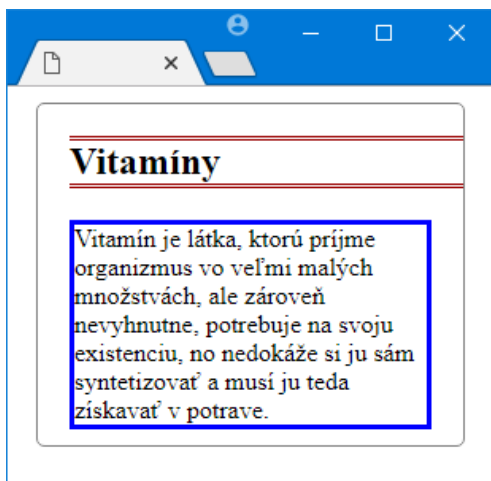
Na nastavenie rôznych hodnôt vonkajších okrajov na jednotlivých stranách môžeme tiež použiť združenú vlastnosť `margin` tak, že namiesto jedného čísla zadáme štvoricu čísel, ktoré určujú horný, pravý dolný a ľavý okraj (v tomto poradí). Hodnoty oddeľujeme medzerou.

PRÍKLAD 8.15

V JSFiddle doplníme kód z príkladu 8.13. Odseku nastavíme ľavý a pravý vonkajší okraj na `20px`, spodný vonkajší okraj na `10px`. Nadpisu nastavíme ľavý vonkajší okraj na `20px`.

```
p {
  border: 3px solid #0000FF;
  margin: 0px 20px 10px 20px;
}
h1 {
  border-bottom: 3px double #990000;
  border-top: 3px double #990000;
  margin-left: 20px;
}
```


Obrázok 8.12 Nastavenie okrajov.

ÚLOHA 8.16

Experimentujte s vlastnosťou `margin`.

- Nastavte elementu `h1` horný vonkajší okraj na 0.
- Ktoré vonkajšie okraje a na akú hodnotu treba v našom príklade nastaviť elementom `h1` a `p`, aby boli tieto dva elementy nalepené na seba?
- Pozrite si vaše pokusy aj bez nastavenia orámovania (stačí, ak vlastnosť `border` v definícii štýlu zakomentujete pomocou `/* ...*/`, napr. `/*border: 3px solid #0000FF;*/`).
- Experimentovaním zistíte, ktoré vonkajšie okraje majú prednastavené elementy `h1`, `p` a `section` (t.j. s hodnotou inou ako 0).
- Porozmýšľajte a experimentovaním overte, ktoré iné elementy majú prednastavené nejaké nenulové vonkajšie okraje.
- Experimentujte s vlastnosťou `margin` pre element `body`.

ÚLOHA 8.17

Na stránke IT Pizza využite vlastnosť `margin` na to, aby ste:

- prilepili celý obsah stránky k okrajom okna prehliadača,
- aby sa jednotlivé sekcie k sebe prilepili.

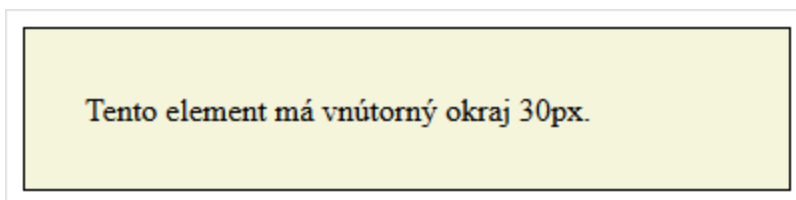
Pomôcka: Pouvažujte, ktorým elementom treba prestaviť vonkajšie okraje, či všetky alebo len na niektorej strane a na akú hodnotu. Zakaždým zvažte, či tak treba urobiť pre všetky výskyty daného elementu, alebo iba pre niektoré výskyty, ktoré sú napr. vnorené v inom elemente.

Obrázok 8.13 Využitie vlastnosti `margin` na stránke IT Pizza.

Vnútorne okraje

Vlastnosť `padding` určuje vzdialenosť obsahu elementu od jeho orámovania, tzv. vnútorný okraj elementu. V prípade, že element má definovanú farbu/obrázok pozadia, tak voľný priestor definovaný vlastnosťou `padding` bude tiež podfarbený.

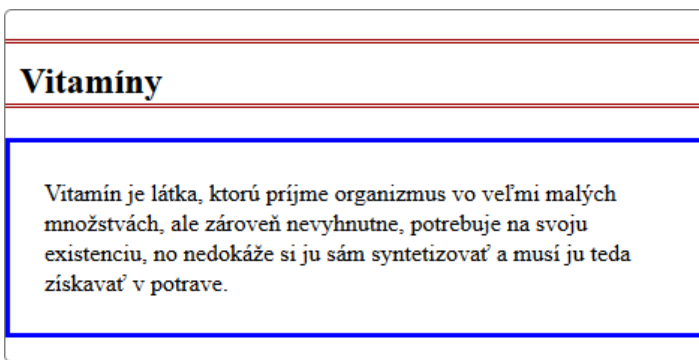
Obrázok 8.14 Vnútorný okraj.

PRÍKLAD 8.18

V editore JSFiddle pracujeme s HTML kódom z príkladov 8.13, 8.15. Z CSS kódu zrušíme všetky nastavenia vlastnosti `margin`. Definujeme elementu `<p>` vnútorný okraj na všetkých stranách na hodnotu `5%` a elementu `<h1>` ľavý a pravý vnútorný okraj na hodnotu `10px`.

```
p {
  border: 3px solid #0000FF;
  padding: 5%;
}
h1 {
  border-bottom: 3px double #990000;
  border-top: 3px double #990000;
  padding-left: 10px;
  padding-top: 10px;
}
```


Obrázok 8.15 Nastavenie vnútorných okrajov.

Pomocou vlastností `padding-top`, `padding-right`, `padding-bottom`, `padding-left` môžeme nastaviť vzdialenosť od horného, pravého, dolného či ľavého okraja elementu.

Vzdialenosti od všetkých štyroch strán môžeme tiež nastaviť pomocou združenej vlastnosti `padding`, ktorej hodnotou bude štvorica čísel oddelených medzerou v poradí: top right bottom left. Napr. `padding: 5px 10px 20px 10px` definuje vzdialenosť od horného okraja `5px`, vzdialenosť od ľavého a pravého okraja `10px` a vzdialenosť od dolného okraja `20px`. Ak zadáme iba jedno číslo, okraje budú rovnaké pre všetky štyri strany.

ÚLOHA 8.19

V CSS kóde z príkladu 8.18 experimentujte s vlastnosťou `padding`.

- Meňte hodnotu vnútorného okraja pre odsek. Skúste zmeniť jednotku `%` na `px`, či `em` a znova skúšajte rôzne hodnoty. Dá sa použiť aj záporná hodnota?
- Pre nadpis nastavte namiesto ľavého a horného vnútorného okraja pravý a dolný vnútorný okraj. Vyskúšajte rôzne hodnoty pre tieto dva okraje.
- Vyriešte predchádzajúcu úlohu pomocou združenej vlastnosti `padding` so štvoricou čísel.
- Pre element `<section>` nastavte nejaké jednoduché orámovanie a vonkajší okraj na `2%`. Pozrite si výsledok. Potom vonkajší okraj zmeňte na vnútorný a porovnajte.

ÚLOHA 8.20

Na stránke IT Pizza využite vlastnosť `padding` na odsadenie textu od okraja vo všetkých hlavných častiach stránky (hlavička, päta, jednotlivé sekcie), a taktiež v blokoch pre každú pizzu. Veľkosť vnútorného okraja si zvolte. Pre navigáciu a odkazy v navigácii nastavte vnútorný okraj na všetkých stranách na `1em`. Zrušte oranžové pozadie nadpisov úrovne 2.

Obrázok 8.16 Využitie vlastnosti `padding` na stránke IT Pizza.

Šírka a výška elementu

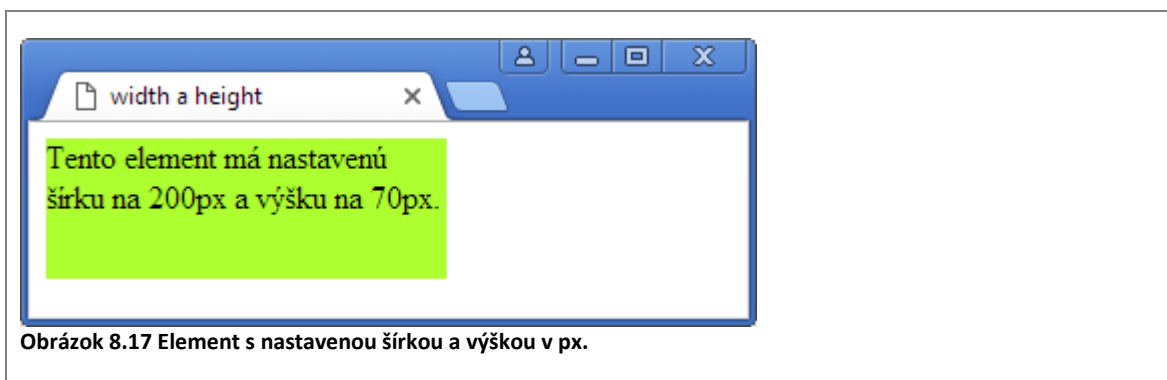
Kaskádové štýly nám umožňujú nastaviť rozmery elementu. Slúžia na to vlastnosti `width` a `height`.

PRÍKLAD 8.21

V súbore `08/rozmery.html` máme definovaný jeden element `div`. Definujme mu farbu pozadia, šírku `200px` a výšku `70px`.

```
...
<style>
  div {
    background-color: greenyellow;
    width: 200px;
    height: 70px;
  }
</style>
</head>
```


Obrázok 8.17 Element s nastavenou šírkou a výškou v px.

Hodnoty vlastností `width` a `height` môžeme zadávať v dĺžkových jednotkách (napr. `px`, `em`) alebo v percentách (vzhľadom na nadradený element).

ÚLOHA 8.22

V kóde z príkladu 8.21 experimentujte s hodnotami vlastností `width` a `height`:

- Zmeňte šírku na `300px`, `400px`, `100px` a pozorujte. Čo sa stane, ak zvolíte príliš malú hodnotu?
- Nastavte šírku na `200px` a meňte len výšku – na `100px`, `30px`, `20px`.
- Úplne zrušte nastavenie výšky, ponechajte len nastavenie šírky. Akú výšku (tým nemyslíme číselné vyjadrenie) bude mať element `div` teraz?

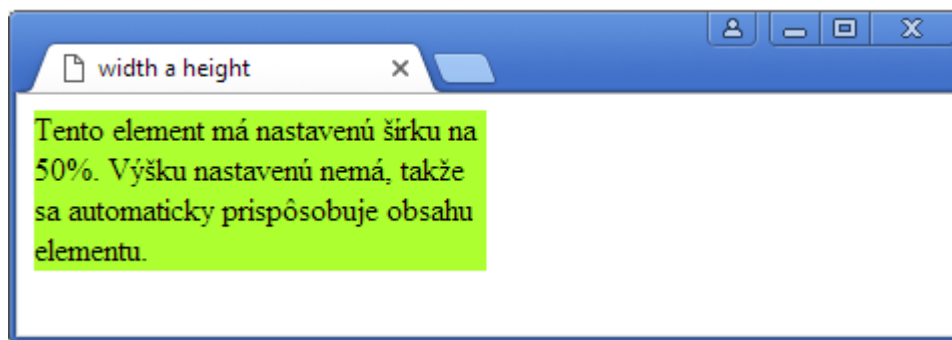
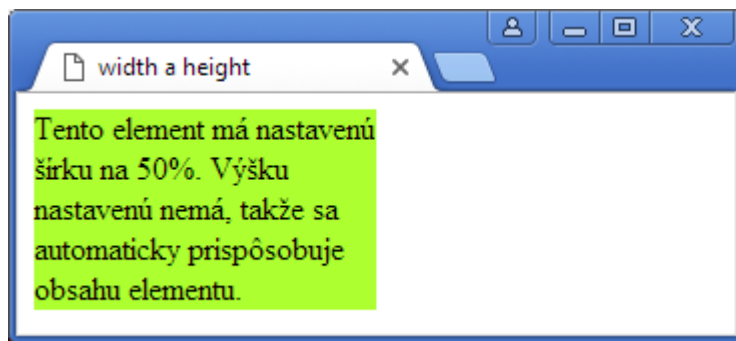
Štandardne majú vlastnosti `width` a `height` nastavenú hodnotu `auto`, čo znamená, že šírku a výšku elementu si vypočíta prehliadač, keď zobrazuje stránku.

PRÍKLAD 8.23

Pokračujeme v príklade 8.21 (odporúčame pridať do elementu `<div>` viac textu). V CSS časti zmeníme elementu `div` šírku na `50%`.

```
div {  
  background-color: greenyellow;  
  width: 50%;  
}
```


Obrázok 8.18 Element s nastavenou šírkou na 50% pri rôznych veľkostiach okna prehliadača.

ÚLOHA 8.24

V kóde z predchádzajúceho príkladu experimentujte s nastavením šírky, resp. výšky elementu v `%`.

- Meňte šírku okna prehliadača a pozorujte, ako sa mení šírka elementu.
- Postupne meňte šírku elementu na `100%`, `80%`, `20%`, `5%` a pozorujte. Čo sa stane, keď zvolíte príliš malú hodnotu?
- Zopakujte predchádzajúce dva body pre výšku. Je správanie stránky rovnaké ako pri nastavení šírky?

Vlastnosťami `width` a `height` nastavujeme šírku a výšku obsahu elementu, t. j. ich hodnoty nezahŕňajú veľkosť vonkajšieho okraja, orámovania a vnútorného okraja. Celková šírka boxu, ktorý takýto element zaberá v prehliadači, sa potom vypočíta ako ľavý margin + ľavý border + ľavý padding + šírka obsahu + pravý padding + pravý border + pravý margin. Analogický výpočet platí pre výšku.

ÚLOHA 8.25

Upravte štruktúru webovej stránky `08/ucebnica.html` a oštýľujte ju:

- definujte na stránke časti `header` (nadpis a abstrakt), `nav` (odkazy na jednotlivé kapitoly), `footer` (odkazy na zdroje, autori),
- `header`, `nav` a `footer` nejakou pekne oštýľujte (inšpirácia na *obrázku 8.18*), samostatne oštýľujte odkazy v navigácii, odkazy v päte a ostatné odkazy,
- zabezpečte, aby sekcie pre 1., 3. a 5. kapitolu mali pozadie inej farby (napr. `#F2FFE6`) ako sekcie pre 2. a 4. kapitolu,
- skúste vo vašich štýloch využiť aj niektoré z vlastností `border`, `padding`, `margin`, `width`.

TVORBA WEBOVÝCH STRÁNOK

Abstrakt: V tejto učebnici sa naučíte vytvárať webové stránky, vhladať na ne texty, obrázky, štruktúrovať texty a definovať kaskádové štýly.

Obsah: [Úvod](#) [Štruktúrovanie textu na webovej stránke](#) [Úvod do kaskádových štýlov](#) [Obrázky](#) [Odkazy](#)

1. Úvod

S webovými stránkami (alebo HTML stránkami) sa dnes stretávame denne: hľadáme na nich informácie, komunikujeme s kamarátmi, nakupujeme v online obchodoch, počúvame hudbu, ... Webové stránky majú školy, mestá, osoby, banky, obchody ... Webová stránka je kombinácia textu, obrázkov, animácií, hypertextových odkazov a ďalších objektov, ktoré sú webové prehliadače schopné zobrazit'. Vytvoriť webovú stránku znamená vytvoriť jej obsah („vložiť“ texty, obrázky, tabuľky, odkazy a ďalšie spomínané objekty) a rozhodnúť, akým spôsobom sa bude tento obsah zobrazovať, t.j. ako budú jednotlivé objekty na stránke rozložené, aké budú mať vlastnosti, napr. aké farby použijeme, aký druh, štýl či veľkosť písma, riadkovanie, medzery medzi jednotlivými prvkami na stránke, atď.

1.1 Zdrojový kód stránky, jazyk HTML

Webová stránka je v skutočnosti obyčajný textový súbor, v ktorom je pomocou špeciálnych značiek popísané, čo sa má na

---

5 ODKAZY A NAVIGÁCIA

Odkazy nájdeť takmer na všetkých stránkach. Používame ich na prepojenie jednotlivých webových dokumentov. Prepájať môžeme:

- stránky z rôznych webových sídiel: napr. keď kliknutím na odkaz zo stránky Google odskočíme na stránku školy a z nej sa zase kliknutím na odkaz dostaneme napr. na Facebook
- rôzne stránky v rámci toho istého webového sídla: z hlavnej stránky školy sa dostaneme napr. na stránku s rozvrhom, stránku so zoznamom učiteľov, stránku s fotogalériou školy
- jednotlivé časti v rámci tej istej stránky: ...

Odkaz je po "technickej" stránke text alebo obrázok, na ktorý sa dá kliknúť a po kliknutí na ktorý sa dostaneme na iný webový dokument alebo inú časť toho istého dokumentu.

Zdroje: w3schools.com, [HTML reference](#), [HTML5 reference](#), [Learning HTML: Guides and tutorials](#)
© Akadémia vzdelávania, 2018

Obrázok 8.19 Ukážka stránky `ucebnica.html` (hore hlavička a 1. kapitola, dolu 5. kapitola a päta).

8.4 Metodické pokyny pre učiteľa

CIEĽ

Cieľom je:

- oboznámiť sa s ďalšími blokovými elementami na logické členenie textu,
- experimentovať s vlasnosťami blokových elementov: border, padding a margin.

MOTIVÁCIA

Dizajnovanie stránky

VÝKLAD

V úlohách so stránkou IT Pizza nie je dôležité, aby žiacke riešenia vyzerali rovnako, ako tie na obrázku. Dôležité je, aby to žiaci skúšali.

Elementy header a footer

V texte sme kvôli zjednodušeniu `header` a `footer` označili ako hlavičku a päť celej stránky (dokumentu). Predpokladáme, že tieto pojmy žiaci poznajú z textového editora, resp. z vytvárania nejakých úradných dokumentov, ktoré majú hlavičku a päť. Podľa definície zo štandardu, však `header` a `footer` definujú hlavičku a päťičku nielen celej stránky, ale väčšieho bloku. Môžeme ich teda na stránke použiť aj viackrát. `Header` a `footer` môže mať napr. každý `article`, napr.

```
<body>
<header></header>
<section>
<article><header></header></article>
<article><header></header></article>
</section>
```

Príklad 8.10: Môžeme nechať žiakov experimentovať s dvojitém orámovaním rôznej hrúbky, aby sami prišli na to, pri akej minimálnej hrúbke sa prejaví to, že orámovanie bude dvojité.

Úloha 8.11: Treba definovať štýl pre `#galeria img`.

Vlastnosť `margin`:

Vlastnosť `margin` a všetky ostatné príbuzné vlastnosti môžeme aplikovať na ľubovoľný viditeľný element.

V prípade, že chceme nastaviť rovnaké medzery vo vodorovnom a zvislom smere, môžeme vlastnosti `margin` zadať dve hodnoty, napr. `margin: 2em 20px`. Táto vlastnosť nastaví veľkosť vonkajšieho okraja vo zvislom smere na 2 znaky (2em) a vo vodorovnom smere to bude

20 bodov (20px).

Úloha 8.16: Na stránke IT Pizza využite vlastnosť margin na to, aby ste:

- prilepili celý obsah stránky k okrajom okna prehliadača:
Riešenie `body {margin: 0}, header h1 { margin: 0}, footer p {margin-bottom: 0}`
- aby sa jednotlivé sekcie k sebe prilepili
Riešenie: Treba si uvedomiť, že `section`, `footer` aj `aside` majú nulový `margin`, ale v každej z nich je `h2` a ten `margin` má, čiže treba nastaviť `margin-top` pre `h2` na 0.

Vlastnosť padding:

Vlastnosť `padding` a všetky ostatné príbuzné vlastnosti môžeme aplikovať na ľubovoľný viditeľný element.

V prípade, že chceme nastaviť rovnaké medzery vo vodorovnom a zvislom smere, môžeme vlastnosti `padding` zadať dve hodnoty, napr. `padding: 2em 20px`. Táto vlastnosť nastaví veľkosť vnútorného okraja vo zvislom smere na 2 znaky (2em) a vo vodorovnom smere to bude 20 bodov (20px).

Poznámka:

V príkladoch 8.21 a 8.23 ste si mohli všimnúť, že ak element nezaberal celú šírku stránky, bol zarovnaný na ľavý okraj okna prehliadača. To môžeme zmeniť, ak elementu nastavíme vlastnosti `margin-left` či `margin-right` na hodnotu `auto`.

```
div {
  background-color: lime;
  width: 50%;
  margin-left: auto;
}
```

element bude zarovnaný vpravo

```
div {
  background-color: lime;
  width: 50%;
  margin-left: auto;
  margin-right: auto;
}
```

element bude centrovaný

Nadväznosť na predchádzajúce kapitoly: Kapitola vyžaduje všetky predchádzajúce kapitoly.